

СЛОВО В ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

<https://doi.org/10.37919/0201-419X.2022.96.11>

УДК 81'373.46:821.161.2-1.09»19/20»А.Мойсієнко

ТЕРМІНОЛЕКСИКА В ПОЕТИЧНОМУ ТЕКСТІ

КОЧАН

Ірина Миколаївна,

доктор філологічних наук,
професор, завідувач кафедри
українського прикладного мово-
знавства Львівського національного
університету імені Івана Франка;
вул. Університетська, 1, Львів, 79001
E-mail: kim1950@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5709-2933>

Iryna

KOCHAN,

Doctor of Philology, Professor, Head
of the Department of Ukrainian
Applied Linguistics, Ivan Franko
National University of Lviv; street
University, 1, Lviv, 79001
E-mail: kim1950@i.ua

У статті розглянуто термінолексику різних галузей знань у поетичному тексті. Фахова лексика стала невід'ємним компонентом сучасної мови. Вона лежить в основі професійного спілкування, часто ламає стильові межі і під впливом зовнішньо- та внутрішньомовних чинників розширює рамки свого функціонування. Проникаючи в поетичний контекст, терміни позначають реалії сучасного повсякденного життя, професійно-виробничі, науково-технічні поняття, а також стають джерелом художньої образності. У статті запропоновано розглянути ідіостиль письменника саме в такому ракурсі.

Ключові слова: авторська картина світу, поетичний текст, ідіостиль, фахова термінолексика, А. Мойсієнко.

Анатолій Мойсієнко – відомий український поет, автор поетичних збірок «Приємлю» (1986), «Сонети і верлібри» (1996, 1998), «Шахопоезія» (1997), «Сім струн» (1998), «Віче мечів» (1999), «Спалені камені» (2003), «Вибране» (2005), «З чернігівських садів: нові сонети і верлібри» (2008), «Про Вероніку Борачок» (2020) тощо. Його знають також як перекладача з німецької та слов'янських мов. Незважаючи на високий науковий ступінь і достойну посаду у престижному Київському виші, його душа завжди прагнула поетичного слова, музики звуків у поетичних образах.

Досліджуючи ідіостиль письменника, хочеться зануритися в авторську картину світу, зрозуміти його творчу манеру, поетичний словник, образний світ. Звичайно, це важко зробити в одній статті, тому зосередимось на конкретній проблемі, скажімо, на термінах у поетичних текстах зазначеного автора.

Про творчість А. Мойсієнка написано чимало цікавих статей, і зокрема мову його поезій досліджували В. Беркович, Г. Вокальчук, О. Гарачковська, В. Калашник, Х. Сторожук, І. Хлестун та ін. Зокрема епітети детально дослідила Т. Рудюк, метафори були у полі зору А. Білозуб, порівняння у поезіях Анатолія Мойсієнка описала О. Мацько. Терміни у його творах ще не були об'єктом спеціального опису. Проте про терміни в художньому тексті знаходимо наукові роздуми Н. Бойко, В. Власенко, В. Карпової, Ю. Лазебник, Л. Симоненко, А. Цепколенко, В. Ярмак та інших. Деякі автори називають його поезію експериментальною, тобто такою, що містить синтез мистецтв як особливого поєднання різнорідних явищ, творення тексту з допомогою зору, слуху тощо.

«Шлях текстотворення, – на думку В.І. Кононенка, – а на цьому ґрунті й образотворення – вимагає в себе звернення до слова в усіх його структурно зумовлених і семантично закріплених параметрах, з урахуванням його основного значення й конотативно закріпленого смислу» [Кононенко 2014: 12]. Термін як слово чи словосполучення на позначення певного поняття науки, техніки, мистецтва, спорту у творах художньої літератури може вживатися у прямому, позначаючи наукові явища, технічні поняття, пов'язані із сюжетом твору, або ж переносному, закладаючи основу образної системи. У поезії терміни виступають в особливій функції.

А. Мойсієнко як науковець постійно оперує термінами у своїй професійній діяльності. Це переважно філологічна

терміносистема. Однак у його поетичних текстах натрапляємо і на термінолексику різних сфер життя: *політ, аеродром, аероплан, лайнер* (авіаційна лексика), *каторга, тюрма* (пеніціарна), *музика, мелодія, соната, алегро, сонілка, увертюра, оркестровий, симфонія, кларнет, барабан, валторна* (музична), *вірші, гротеск, рима, епілог* (літературознавча), *жнивувати, коса, косарі, поле, стерня, зело, хлібороб, жнива, жито* (землеробська), *ікона, молитися, піст* (сакральна), *тролейбус, трамвай, автобус, зупинка, траса* (транспортна), *гармата, постріл, бій, ворог, захист, гвинтівка* (військова), *блискавки, гроза, дощ, вітер, сніг, сонце, хмари, хуга, мороз* (метеорологічна), *судомма, тіло, болі, рентген, чума* (медична) тощо.

Найбільша за кількістю метеорологічна лексика, оскільки вона є невіддільною частиною загальнонавчаної, адже життя людини тісно пов'язане з природою. Упродовж багатьох віків люди зібрали різноманітні знання про природу: від нерозуміння природних явищ, страху перед ними, властивого древнім людям, до сьогоднішнього наукового пізнання природи, від перших народних прикмет про погоду до формування сучасної науки – метеорології. Ця лексика в українському мовознавстві була у полі зору В. А. Нагіної «Семантико-словотвірна структура української метеорологічної термінології» (Дніпропетровськ, 1986), А. Ф. Малюги «Найменування явищ природи у зіставному аспекті» (Донецьк, 2010) тощо. Якщо термінами послуговуються в спеціальних сферах спілкування, то на сучасному етапі в художньому тексті відбувається переосмислення терміна в образномистецькій площині, де народжуються смислові інновації, зумовлені насамперед контекстом використання. Усі явища природи мають при собі незвичні епітети: *громів же юних* чи *докличусь...; голубих вітрів, золотих вітрів* я не в казці стрів, ой, не в казці стрів...; *роса...; туманець*, *вітри прудкі, тумани-вівці*, *білий сніг, громом-гомом, громовинням*.

Зі словами такої лексики творить автор неповторні метафори: «*грає вітер на дуду в подертому від дощучу картузику*», «*...на вітах вітру – юна вітровінь, пліть дощу відимага в котрій раз, а не зродить зневіри, гранчасте дерево дощу... І грім ураз високий над лозою... на цілий світ розродиться грозою...*», порівняння: «*та раптом характерником грайливим з розгону вітер полосне споршиш*», «*...Вже й замело перони Снігами несходимими, як вічність*».

Образотвірні функції слова реалізуються в сполучуваності з іншими словами. «*Несходимі як вічність сніги*» – вислів асоціюється з холодом, затяжною зимою, яка заморозила щось важливе і точно вказує на відповідний проміжок часу; йому протиставлено сподівання на щось тепле – почуття надії, мрії, пов'язані з Ірпінем, які мають колись відтанути.

*Така була злива скажена,
Що громи,
Наче сполохані селезні,
Ховали свої товсті вола
В очеретині дощу,
Тільки крякаючи час від часу⁷... (С. 139)*

Ужита в поетичній мові, фахова лексика зазнала певних деформацій у тканині тексту. Як зазначає Л. Українець, «український поетичний дискурс, забезпечуючи потреби соціуму в красі слова, за яким – злет почуттів і високість помислів, детермінує естетичну, а відтак й емоційну функцію мови, які, однак, завжди гармонізовані третьою, засадничою функцією – експресивною» [Українець 2020: 73].

*Лежать покоси, мов покірні леви...
І сонце полудневе – як гора...
Та розстібнеться хмарки кобура –
І постріл грому прямо в тім'я дневі.
І ревно левів буде полювать
Рать блискавок – гроза відточить піки!
Та потім сонце кине знову виклик
Дощу, що полохливий, ніби тать.
І вже дрімотно мліє сіножать...
І мріється про світлу осінь літу...
Стомився коник-срібнокрил сюрчать,
і годі з вітром хула-хуп крутити
Прив'ялим травам...ні навипиньки стать...
І годі сонцю вже їх тренувать. (С. 100).*

Звернімо увагу, що термінолексика чітко окреслює час, зображений у поетичних творах. Зокрема метеорологічна лексика часто вказує на певну пору року: «*Пора дощів ще диха в спину, і чавкіт груддям ще не став, Та вже морозцю перший спінінг*

⁷ Тут і далі цитати подано за збіркою *Мойсієнко А.К. Вибране: Поезії і переклади / Передмова акад. М.Г. Жулинського. Київ: Фенікс, 2006.*

*Хтось розкрутив поверх отав... Зблисне холодною блешнею
Ще вчора лагідний ставок... Ось-ось і кльоне на гачок Зима
хурделиці клешиною»* (С. 40). Це перехід пізньої осені в зиму, тобто конкретний часовий зріз. Наведені рядки містять ще й рибальську термінологію: *спінінг, блешня, гачок, клювати, ставок*, використані як порівняння й метафори в конкретному малюнку-образку з внутрішнім сюжетом.

Дуже майстерно А. Мойсієнко поєднує метеорологічну лексику з астрономічними назвами, які метафоризуються й персоніфікуються: «...на вустах обрію посмішка **сонця**».

*Настіж розчинені двері
Впадають в ріку космосу,
Де всі Магеллани
Мрії пасуть
Обабіч Чумацького Шляху.
Твій космос глибокий
Впадає в ріку цноти,
Перепливати яку –
Означало б
Втратити рівновагу
Між Землею і Космосом...* (С. 147).

Часто вживання спеціальних слів і сполук в оригінальних епітетах, порівняннях, метафорах персоніфікують позначуваний терміном суб'єкт дії, наділяють його рисами живої істоти: «Набиває **вітер** золотий кисет, Злотом люльку креше, Золоті пожежі попасом пасе... Золотим пожежником походжає дощ» (С. 355).

Мовомислення автора суто індивідуальне. Тематика поезій – надзвичайно широка. Термінологіка, яка охоплює не лише терміни, а й професіоналізми, професійні жаргони, номенклатурні назви, у поетичному тексті рідко виконує свою основну функцію – позначення наукових понять. Здебільшого вона стає органічною частиною образної канви твору.

Мистецька термінологіка досить розмаїта. Вона охоплює музику, образотворче мистецтво, художню літературу, театр, кіномистецтво тощо. А кожна з них має низку семантичних підгруп, які вдало переплітаються між собою в поетичних строфах:

*Блакитна музика з-під абажура
Струмує м'яко на папір...
Сопілка весело та журно
Війне мелодією гір* (С. 29).

Світло порівнюється з музикою, яка уособлює творче натхнення автора, його робочий момент – написання поезії, мелодію якої навіть сопілка. Тема музики, що надихає до творчості, розкривається в рядку однойменної поезії *«мене любов'ю за-світили скрипки...»*, де сам музичний інструмент уособлює натхнення, закоханість і переходить у постать коханої *«...юна скрипка, що була тобою»*.

У художніх текстах А. Мойсієнка знаходимо епітети з музичними термінами: *«Соната весни, і зорі соната, і моря соната...Алегро...Фінале.»* і далі: *«сонце червоне – соната п'ята, літа соната...соната вужа...і знову соната весни...Сім світ-лих сонат віддалили в вічність...»*. Рамку тексту створює термін **соната**. **'Сона́та** (італ. *sonata* від лат. *sonare* – звучати) – жанр камерної музики, музичний твір циклічної форми (звичайно 3 або 4 частини) для одного або кількох інструментів, переважно для однієї скрипки й генерал-баса, потім – скрипки та фортепіано, заснований на протиставленні двох тем, що подаються в різних тональностях (СІС: 625).

У поетичних рядках переплелися контрасти весни і літа, зорі і сонця, моря і суші; швидкоплинного і сповільненого. Термін **алéгро** (італ. *allegro* – весело, життєрадісно) – 1. Швидко, жваво (про темп виконання музичного твору). 2. Назва музичного твору або його частини, що виконується в такому темпі. (СУМ I: 33) – переконує нас у тому, що все відбувається в швидкому темпі; весну змінює літо, літо – осінь, осінь – зима... і знову по колу. Так і життя... Воно швидкоплинне.

Музична тематика звучить і в поезії *«Відлечу у черлене світання...»*: *«І полетється враз музика з вуст їх (з віт їх). І пройметься акордами світлими світ увесь»*. **Акорд** (від італ. *accordo* – узгодженість, співзвучність) – сполучення різних за висотою тонів, що сприймаються у звуковій єдності (СІС: 29). Ці термінні назви мали біля себе епітети, які нерідко можуть входити і до складу порівнянь: *«І гойднеться спомин, наче музика, В літеплі вечірньої зорі...»*. Музика – це щось високе, здатне торкатися найтонших струн душі, пробуджувати спогади. А виконавці музики *«... і сивий маестро, і юний скрипаль, коли тільки музика їхній бог, не зазіхнуть на славу комусь вготованих аплодисментів...»*

То що мені навквильть вітер,

То що навіє Полонез?

Хмарки, мов ноти на пюнітрі

Весняних плес, весняних плес... (С. 331).

Полонéz (від франц. *polonaise* – польський) – 1) старовинний польський тридольний бальний танець – хода урочистого характеру, яким відкривались урочисті танцювальні вечори та бали; 2) музичний твір у ритмі цього танцю (СІС: 537). У поетичних рядках ця назва вказує на відкриття теплої пори року – весни, коли уся природа прокидається, перебудовується, оживає. Музична лексика у складі порівняння посилює це дійство, яке вже написано у нотах, що лежать на пюпітрі, тобто передбачувані. А про що говорить вислів ‘*увертюра шторму*’? Звичайно, про початок чогось бурхливого, непередбачуваного.

Мистецька лексика розбавлена літературознавчими термінами. Поетичне кредо письменника: «*і вірш – тільки віршем високим повинен прийти до людей...*» (с. 339). Ровесник А. Мойсієнка молодий талановитий поет, що рано пішов із життя через невиліковну хворобу, писав дуже глибокі за змістом вірші, які змушували замислитись, розбурхували думку: «*Серпень задививсь мені в зіниці Віршем Леоніда Кисельова...*» (С. 343).

*Зневірितись у слові – це як зло
У власну душу на ганьбу прийняти,
Це мов у ворога просить пощади,
Коли на те прощення не було* (С. 353).

«Обрії образного бачення, – за словами В.І. Кононенка, – можуть розширюватися й звужуватися, набирати різнобарвних форм, перетинатися між собою; визначення тропеїчного характеру вислову стає відносним, стертим; художність тексту зазвичай знижується, але не зникає, лише трансформується у новий образ...» [Кононенко 2018: 143]. «*І скоро промінь мій вірш прохромить Й мою втому і кане у вечір... І засне по тому*» (С. 349). Прохромити – значить пронизати, перетнути променем, освітити думку, надати натхнення, розбурхати уяву... Тому перед нами постає справжній митець, якого надихають до творчості будь-які дрібниці, явища природи.

А щоб творити, треба мати натхнення, яке з’являється не просто так. Його мусить спровокувати щось: «*Музо, ритмом ти розум. О Музо, реве розум... Мила, поета за те опалим...*» (С. 242). Фахова лексика цієї тематики формує «свої *строф* – *се сім струн серця*», а «*сім струн – се суть співця...*» (С. 205). Тут різні мініатюрні віршові форми: рубаї (перські чотиривірші) та хоку (трирядковий неримований вірш) глибокого філософського змісту, назви яких винесено в заголовки, що також доповнюють літературознавчу терміносистему.

У системі художніх засобів терміни можуть бути як суб'єктами, скажімо, порівнянь, так і об'єктами: «громи далеко, аж ген-ген з узвиш, озвались буркітливо, ніби в віри спроквола й довго добирають **риму**...» (С. 89).

Слова дорожньо-транспортної лексики також входять у систему художніх образів авторських поезій, напр.: «**Аероплан над білим тілом твоїм шлейфом зорі всоромивсь**...». У поезії А. Мойсієнка нерідко натрапляємо в одному вислові на два, а то й більше художніх засобів: метафори-порівняння, метафори-епітети тощо.

Машини,
 До хрипу закохані в даль,
 У дикий **дороги** чортополох,
 Щоб знятися –
 Зручного ждати не стануть
 Моменту... (С. 338).

Вражає оригінальністю й потужністю образ – машини, закохані в даль, у дикий чортополох обабіч доріг ..., які зриваються з місця у потрібну мить.

Життя – тролейбус. Вік на ланцюжку. **Життя – трамвай.**
 Найжджені до оскоми **колії** – не збочити, не спочити
 У нездвигнних сталевих шорах. **Життя – автобус.**
 Оманлива версія свободи, Кожен ковток повітря –
 Об камінь чергової **зупинки** в горлі... (С. 116).

Ці рядки мають філософський підтекст. Життя автор порівнює з різними видами транспорту, що супроводжує людину на різних етапах її існування: залежність від певного маршруту, наявності струму і електродротів, за якими їздить тролейбус. Цей вид транспорту асоціюється з дитинством і цілковитою залежністю від батьків. Далі – трамвай, що їздить у сталевих шорах коліями, прокладеними через місто (період навчання). «Трамвай – Мов вивірка – в дупло тунелю. Лиш хвіст, відщемлений Проворним світлофором, Горить червоно В міжжитті Перехрестя...» (С. 140).

І нарешті, автобус – транспорт, здається, не пов'язаний ані з дротами, ані з коліями – це зріле життя. Воно також пронизане певним маршрутом, зупинками, пересадками – перемогами і поразками, що супроводжують нас, нерідко породжуючи переживання. «Зимової **траси кришталю**...».

«**Мотор** – кротом, А висі місив **радар**» – ці технічні терміни невіддільна частина транспортної лексики. Вони тут зіставлені у просторовому ракурсі. Радіолокатор ловить звуки моторів,

які ховаються, як кроти, бо радар сигналізує «стоп!!!». Така буденна ситуація буквально опоетизована, хоча терміни тут ужиті в прямому значенні.

Термінологічні слова, які автор вдало вплітає в канву загальноновживаної лексики, у контексті поезій слугують для створення оригінальних образів. Так вислів: «*Мій давній вірш примерзлий до підмурку, мов до летовища аероплан...*» і далі: «*Ні відчаю в душі...Лише оскома. І скуті кригою мої аеродроми...*» (С. 276) – маємо пряме й приховане порівняння, які окреслюють творчу кризу, відсутність поетичного натхнення.

Аеродром, летовище – це стартові майданчики для злетів, які на цей час «скуті кригою», а «давній вірш примерзлий до підмурівку». Проте є сподівання на новий злет, який здійсниться увись на аероплані. У новому стильовому контексті термін, неемоційний за своєю природою, розвиває емоційно-експресивні відтінки й конотації. Метафора «*і поїзд зелений весни стрімкіш все відходить від мене...*» натякає на зміну пори року, етапу життя, що відбувається надзвичайно швидко.

Як зазначає сам поет, «мова-текст репрезентує й індивідуальний світ окремого автора, окремого твору, і мовотворчість певного історичного проміжку, певної епохи. І в кожному випадку маємо справу з тими чи іншими ознаками-маркерами, що характерні для авторської індивідуальності, фрагмента мовотворчості у відповідних часо-просторових межах...» [Мойсієнко 2008: 12].

Є в поезіях А. Мойсієнка і лексика морської (водної) тематики: «*В чеканні марнім синя хвиля: А парус де, а парус де?*» – персоніфіковані образи. Поет використовує повтор як важливий стилістичний засіб, який сприяє увиразненню мови, підкреслюючи її експресію та виражальні можливості: «*Ще й опівденно не цвіло вітрило...*».

Лексику сільськогосподарської тематики також знаходимо в поезії А. Мойсієнка. Це слова *поле, жнивувати, косарі, коса, стерня* та ін., виявлені у творі «Не заздрю заздрісникам»:

*Тяжкий-бо труд – в думках, як тать,
Самим не сіяєє поле,
Чужеє поле жнивувать
Й не знать, що рано, а чи пізно, ...
Прийдуть справдешні косарі...
Бо вже новий нагледів лан,
Вже й нагострив косу... Та поле
Тобі й стернею стопи сколе. (С. 83).*

Це рядки з глибоким підтекстом, в яких завуальовано складності людського існування, людські взаємини в різних сферах життя.

Наявна в поетичних творах письменника й лексика офіційно-ділового стилю. Так, у білому вірші *«До півночі в актовій залі не згасали дебати про любов. А біля розчиненого вікна у сусідній кімнаті – двоє закоханих... Не взяли участі в диспуті про кохання»*. Усі терміни вжиті в прямому значенні і передають суть того, що справді відбувається: закоханим нецікаві лекції про кохання, закоханість вони відчують у собі й поміж собою.

Суто наукова лексика: *комп'ютер, плагіат, дисертація: «Золотистим плагіатом постала перед моїми очима золота осінь...»* (С. 131); *«Нарікаєш на комп'ютер, що той розгубив пам'ять...»* (С. 127); *«Ще буде мить блакитних дисертацій...»* (С. 289).

Отже, можемо констатувати, що термінолексика в поетичній творчості А. Мойсієнка свідчить передусім про його всебічні зацікавлення та широку обізнаність. За словами О.О. Потєбні, поетичне слово є носієм інтелектуальної та емоційної пам'яті, яка актуалізується в певних образах, здатних у конденсованій формі виражати емоційне ставлення до позначуваного, а отже, має свій внутрішній гносеологічний, соціально-психологічний потенціал.

Білозуб А. Метафора у художньо-поетичному мовленні Анатолія Мойсієнка. *Лінгвістичні студії*. Збір. наук. пр. Вип. 14. Донецьк, 2006. С. 181–184.

Кононенко В.І. Лінгвопоетичні етюди: монографія. Київ-Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2018. 304 с.

Кононенко В. Текст і образ. Київ-Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т імені В. Стефаника», 2014. 192 с.

Кравець Л. Інтелектуалізація української поетичної метафори. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки» (мовознавство)*. Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. Вип. 117. Кіровоград, 2013. С. 26–29.

Мацько О. Семантико-стилістичні особливості порівнянь у поезіях Анатолія Мойсієнка. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки» (мовознавство)*. Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. Вип. 117. Кіровоград, 2013. С. 44–47.

Мойсієнко А.К. Вибране: Поезії і переклади / Передмова акад. М.Г. Жулинського. Київ: Фенікс, 2006. 528 с.

Мойсієнко А. Мова як світ світів. Поетика текстових структур. Умань: УДНУ, 2008, 290 с.

Потебня О.О. Естетика і поетика слова. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с.

Рудюк Т. В. Епітетне слово в системі поетичного тексту Анатолія Мойсієнка. *Science and Education a New Dimension*. Philology, V (36). Budapest : www. <http://seanewdim.com>, 2017. Issue ред. УРЕ136. С. 52–54.

Українець Л.Ф. Естетика фонетичного моделювання в поетичних творах Анатолія Мойсієнка. *Young Scientist*. № 5.1 (81.1). May, 2020, с. 73-77.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

СІС – *Словник іншомовних слів* / За ред. академ. АН УРСР О.С.Мельничука. Київ: Гол. ред. УРЕ, 1974. 775 с.

СУМ – *Словник української мови*: в 11-ти тт. Київ, 1970–1980.

REFERENCES

Bilozub, A. (2006). Metaphor in the artistic and poetic speech of Anatolii Moisienko. *Linguistic studies*. Gathering. Science. etc. Vip. 14. Donetsk., S. 181–184. (in Ukr.).

Kononenko, V.I. (2018). *Linguopoetic etudes: monograph*. Kyiv-Ivano-Frankivsk: Prykarpattia National V. Stefanyk University (in Ukr.).

Kononenko, V. (2014). *Text and image*. Kyiv-Ivano-Frankivsk: Prykarpattya National V. Stefanyk University (in Ukr.).

Kravets, L. (2013). Intellectualization of Ukrainian poetic metaphor. *Scientific notes. Series "Philological Sciences" (linguistics)*, 117, 26–29. Kirovograd (in Ukr.).

Matsko, O. (2013). Semantic and stylistic features of comparisons in the poems of Anatolii Moisienko. *Proceedings. Series "Philological Sciences" (linguistics)*, 117, 44–47. Kirovograd (in Ukr.).

Moisienko, A.K. (2006). *Favorites: Poetry and translations*. Kyiv: Phoenix (in Ukr.).

Moisienko, A. (2008). *Language as the world of worlds. Poetics of text structures*. Uman: UDNU (in Ukr.).

Potebnya, O.O. (1985). *Aesthetics and poetics of the word*. Kyiv: Art (in Ukr.).

Rudyuk, T.V. (2017). Epithet word in the system of poetic text of Anatolii Moisienko. *Science and Education a New Dimension. Philology, V(36)*, 52–54. Budapest: [www. http://seanewdim.com](http://seanewdim.com),. Issue ed. URE136. (in Ukr.).

Ukrainets, L.F. (2020). Aesthetics of phonetic modeling in the poetic works of Anatolii Moisienko. *Young Scientist, № 5.1 (81.1). May, 73-77* (in Ukr.).

Статтю отримано 14.05.2022

Iryna Kochan

TERMINOLOGY IN POETIC TEXT

Terminology of many fields of knowledge has become a component of modern language. It is the basis of professional communication, often breaks stylistic boundaries and under the influence of external and internal language factors expands the scope of its operation. Penetrating into the poetic context, the terms denote both the realities of modern everyday life and become a source of artistic imagery. A. Moisienko's poetry has not been considered from this point of view yet, so the article intends to consider the idiosyncrasy of the writer in such a perspective.

Anatolii Moisienko is a well-known Ukrainian poet, author of poetry collections: "I Accept" (1986), "Sonnets and Verlibry" (1996, 1998), "Chess Poetry" (1997), "Seven strings" (2003), "Favorites" (2005), "From the Chernihiv Gardens: New Sonnets and Verlibrs" (2008), "About Veronica Borachok" (2020), etc. He is also known as a translator from German and Slavic languages. Despite his high scientific degree and a worthy position at the prestigious Kyiv University, his soul has always longed for the poetic word, the music of sounds in poetic images. Moisienko as a scientist constantly operates with terms. Moisienko as a scientist constantly operates with terms in his professional activity. This is mainly a philological terminology. However, in his poetic texts we come across the terminology of various spheres of life: flight, airfield, airplane, liner (aviation vocabulary), hard labor, prison (penitentiary), music, melody, sonata, allegro, flute, overture, orchestral, symphony, clarinet, drum, horn (musical), poetry, grotesque, rhyme, epilogue (literary studies), *harvest, scythe, mowers, field, stubble, grass, farmer, harvest, rye (agriculture), icon, pray, fasting (sacred), trolleybus, tram, bus, stop, route (transport), cannon, shot, battle, enemy, protection, rifle (military), lightning,*

storm, rain, wind, snow, sun, clouds, huga, frost (meteorological), convulsions, body, pain, X-ray, plague (medical), etc. In the literary text there is a rethinking of the term in the figurative plane, where semantic innovations are born, due primarily to the context of use.

The author's linguistic thinking is purely individual. The subject of poetry is extremely broad. Terminology, which covers not only terms but also professionalisms, professional jargons, nomenclature names, in the poetic text rarely performs its main function – the designation of scientific concepts. For the most part, it becomes an integral part of the figurative outline of the work. The poetic word is the bearer of intellectual and emotional memory, which is actualized in certain images, able to express in a condensed form the emotional attitude to the signified, and therefore has its own internal epistemological, socio-psychological potential.

Key words: author's picture of the world, poetic text, idiostyle, terminology, A. Moisienko.